

Uit liefde voor de natuur richtte Peter Heijke, samen met twee vrienden, in 1991 de Stichting Natuur Anders op. De directe aanleiding was het zwaar verwaarloosde landschap met kikkerpoel in hartje Twello. De drie vrienden stoorden zich er vreselijk aan en besloten dat het met de inzet van vrijwilligers mogelijk moest zijn het natuurschoon in en rond Deventer te redden en te behouden.

Tekst en beeld Suzan Crooijmans

Anders voor mens en milieu

Vijftien jaar later is Peter Heijke nog de enige van de drie oprichters die zich inzet voor de Stichting Natuur Anders. Als voorzitter heeft hij een volle weektaak aan het coördineren van de werkzaamheden op de uiteenlopende projecten, het onderhouden van contacten met opdrachtgevers en gemeenten, de acquisitie en de administratie. „Het voelt als ondernemer”, lacht Heijke, terwijl hij de gelijkenis aangeeft van de stichting met een regulier hoveniersbedrijf, „maar dan anders”.

Het 'anders' zit hem in de doelstelling die bij de oprichting is geformuleerd. Het is Heijke te doen om het verbeteren van de natuur in de drie gemeenten Voorst, Deventer en Gorssel. Het geld dat hiervoor nodig is, genereert de stichting uit opdrachten voor ecologisch tuinonderhoud van particulieren, instellingen en gemeentelijke en provinciale overheden.

Van meet af aan is er voor gekozen geen overheidssubsidie aan te vragen. „Wij willen onafhankelijk zijn”, motiveert Heijke. „Het geeft ons de vrijheid om projecten op te pakken die in onze ogen belangrijk zijn. We bedruipen ons grotendeels zelf én ontvangen donaties.”

Het 'anders' uit zich ook in de groep vrijwilligers die bij de stichting werkt. Het zijn mensen met een 'verleden', die vanwege hun achtergrond niet of nog niet bij een regulier bedrijf aan de slag kunnen. „We zijn altijd bezig geweest met mensen die anders zijn dan anderen. Met vluchtelingen, mensen met sociale problemen of psychische moeilijkheden, alcohol- en drugsverslaafden, ex-gedetineerden, verstandelijk gehandi-

capten. Mensen die het moeilijker hebben dan anderen”, zegt Heijke.

Ervaring in het werken met deze 'andere mensen' deed Peter Heijke op in een eerdere baan. Zeventien jaar lang werkte hij als Z-verpleegkundige met mensen met een verstandelijke beperking. En hij begeleidde asielzoekers. Door beide functies kwam hij in aanraking met mensen met psychische problemen. In die tijd zette hij projecten op om deze mensen aan het werk te krijgen in het tuinonderhoud. Hij combineerde zijn drie studies – aan de bosbouwtechnische school, de middelbare tuinbouwschool en de Z-verpleging – en maakte van zijn werk een hobby.

Eigenwijs

De Stichting Natuur Anders is een eigenwijze stichting die werkt aan natuur- en landschapsprojecten in de regio, maar niet op de standaard manier. „We doen alles op onze eigen wijze, vanuit een milieuvriendelijk en duurzaam oogpunt. Wij werken vanuit respect voor het milieu en vanuit respect voor elkaar. We accepteren iedereen zoals hij is, maar a-sociaal gedrag gedogen wij niet. Er is ruimte voor het individu, maar wel als onderdeel van een groter geheel”, stelt Heijke beslist. En hij vervolgt: „Het zootje ongeregeld wordt geleidelijk aan een hechte groep.”

Het arbeidsmatige karakter is niet iets wat Heijke per se wilde. Het is zo gelopen. Liever had de groenman gezien dat de stichting een voortraject voor sociale activering was gebleven, maar toen in 1996 de eerste deelnemer in vast

dienstverband kwam als voorman, werd de stichting aangemerkt als werkgelegenheidsproject waarmee een nieuwe geldstroom loskwam. Hiermee werd de financiële positie van de stichting sterker en kon de eigenlijke doelstelling – het verbeteren en instandhouden van het landschap in de regio – beter worden gehaald.

Momenteel werken 27 mensen bij de stichting, maar gemiddeld zijn per dag tien mensen aan de slag. Ze zijn afkomstig van zorginstellingen, zoals dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten van de sociale dienst in het kader van reïntegratie, van justitie in het kader van taakstraffen en van psychiatrische instellingen. De jongste is 11 jaar, de oudste 63. Voor sommigen is Natuur Anders het opstapje naar de reguliere arbeidsmarkt. Anderen zijn beter op hun plaats bij de stichting waarbij volgens Heijke alleen maar gemotiveerde mensen werken. De meesten hebben bewust voor dit werk gekozen.

In de praktijk

De onderhoudswerkzaamheden in bossen en natuurgebieden en op landgoederen bestaan uit snoeien, planten, maaien schoffelen en graven van poelen. De vaardigheden die hiervoor nodig zijn, leren de deelnemers in de praktijk onder begeleiding van Heijke en de twee vaste medewerkers, die beide onderlegd zijn in het hoveniersvak. Ook worden de deelnemers gestimuleerd in het volgen van vakgerichte cursussen, indien mogelijk op niveau 1.

Stichting Natuur Anders heeft in de

Een van de projecten van de stichting is het Blote Voeten Pad, een natuurgebied in wording in de Hof van Twello.

De mensen die bij Stichting Natuur Anders werken, leren de vaardigheden in de praktijk.

regio Deventer een goede reputatie opgebouwd. De opdrachten komen veelal uit sociale bewogenheid. Heijke denkt niet dat er sprake is van concurrentie met andere hoveniersbedrijven. „Wij richten ons niet op aanleg en we wagen ons niet aan ingewikkelde klussen, bijvoorbeeld een Engelse tuin met een gecompliceerde border. Dat geldt ook voor werk dat voor onze mensen niet verantwoord is, zoals werken op grote hoogte. Dit soort werk schuif ik door naar collega-hoveniers. Eenvoudige tuinen doen we wel. De particulieren voor wie wij werken, zijn mensen die anders nooit een hovenier zouden kunnen betalen. Je

zou kunnen stellen dat het werk dat wij doen, additioneel werk is. Het zou anders door niemand worden gedaan.”

Hof van Twello

In het kantoor op het terrein van een speeltuin worden elke ochtend de werkzaamheden doorgesproken, waarna de medewerkers zelfstandig naar de diverse projecten gaan. Een van de projecten is de aanleg van het landschap op de Hof van Twello. Dat is een centrum voor lokale economie, met een winkeltje waar streekproducten worden verkocht en aandacht is voor innovatie van nieuwe

teelten in de landbouw. „Wij zijn partner geworden van de Hof van Twello”, vertelt Heijke.

Op het vijftien hectare grote terrein, dat altijd een agrarische bestemming heeft gehad, wordt langzaam de natuurlijke flora in ere hersteld. Maar ook een oude hoogstamboomgaard is aangeplant. „We hebben van de manager de vrije hand gekregen in de beplantingskeuze. Dat past helemaal in mijn straatje. Ik zie het Nederlandse landschap veel te veel in één richting veranderen. Overal zie je meidoornhagen opdoemen, van Groningen tot Maastricht. Gelukkig zijn er nog objecten die anders mogen worden ingericht. Een plantje dat er eigenlijk niet hoort, mag van ons. Ik hou van tegendraads aanplanten”, lacht Heijke.

Momenteel zijn medewerkers van de stichting op de Hof van Twello bezig met de inrichting en het onderhoud van het zogenoemde Blote Voeten Pad. Elke dag zijn gemiddeld vier mensen bezig in het onderhoud. Distels worden gemaaid, dode takken verwijderd, hier en daar wordt gesnoeid en het pad dat door het afwisselende landschap kronkelt, wordt vrijgehouden van begroeiing. Het Blote Voeten Pad is een natuurgebied in wording. Medio juni werd het officieel geopend door de burgemeester van Twello.

Er is veel waardering voor het werk van de stichting, „maar wat de stichting echt uniek maakt, zijn de mensen die er werken”, vindt Peter Heijke. Als voorzitter en kartrekker wil hij nog een jaar of vier aanblijven. Hoe het daarna verder moet? „Het zou fantastisch zijn als de stichting in dezelfde geest overeind kan blijven”, besluit hij. ■